

หอการค้าไทย
THE THAI CHAMBER OF COMMERCE
สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
BOARD OF TRADE OF THAILAND

เศรษฐกิจหมุนเวียน...ที่ “ธุรกิจเล็ก ๆ ก็ทำได้”

บทเรียนจากบริษัทขนาดใหญ่ เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการขนาดเล็ก

สแกน QR CODE
เพื่อรับชมวิดีโอ

ชุด 3: จัดการ “น้ำ” ลดต้นทุนธุรกิจ

บทเรียน 3-2: “Reduce”

ใช้น้ำน้อย ต้นทุนต่ำ กำไรเพิ่ม

จาก การบริหารจัดการน้ำ ของบริษัท ไทยน้ำทิพย์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด

การบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนมีหลายวิธี **หลัก 3Rs** ที่เป็นพื้นฐานขั้นแรกสุดของการจัดการน้ำ คือ **Reduce “ลดการใช้”** เป็นวิธีที่สามารถช่วยตอบเจตน์สถานประกอบการในทุกภาคธุรกิจและทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการรายเล็ก **เนื่องจากเป็นวิธีที่ทำได้ง่ายและใช้ต้นทุนน้อย แต่ส่งผลให้ลดค่าใช้จ่ายได้จริง** และมีส่วนช่วยเพิ่มกำไรของธุรกิจด้วย

ความท้าทายสำหรับ ผู้ประกอบการ

ตอบโจทย์ปัญหา

กรณีตัวอย่าง การบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำอย่างคุ้มค่าของ บริษัท ไทยน้ำทิพย์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด ผู้ผลิตสินค้าเครื่องดื่มภายใต้แบรนด์ โคคา-โคลา มานาน 65 ปี ด้วยแนวคิด 3Rs (Reduce, Recycle, Replenish) **เริ่มต้นที่ด้าน Reduce ลดปริมาณการใช้น้ำในโรงงานและการผลิต** เป็นหนึ่งในวิธีการสำคัญยิ่งที่สามารถลดต้นทุนและสร้างมูลค่าได้อย่างเห็นผลชัดเจน

น้ำเป็นทรัพยากรหลักและเป็นต้นทุนสำคัญในกระบวนการผลิตสินค้าของอุตสาหกรรม เครื่องดื่มและอาหาร **แต่ในทุกขั้นตอนของการผลิต ก็มีโอกาที่จะเกิดการสูญเสีย** ด้วยเหตุจากการใช้น้ำอย่างไม่คุ้มค่าหรือเกิดการสูญเสียน้ำไปโดยไม่จำเป็นเนื่องมาจาก ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ หรือปัญหาทางเทคนิคในการปฏิบัติงาน ความท้าทายของธุรกิจจึงเริ่มต้นจากโจทย์ข้อแรกสุด คือ **ค้นหาหนทางที่ดีที่สุด ต้นทุนต่ำที่สุด และสามารถทำได้ในทันที เพื่อจัดการทรัพยากรน้ำ**

คุณสมศักดิ์ เมธิกุล
ผู้อำนวยการโรงงานไทยน้ำทิพย์ ปทุมธานี
บริษัท ไทยน้ำทิพย์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด

“Reduce จะเน้นให้ผู้ปฏิบัติที่หน้างานมีส่วนร่วม เริ่มจาก จุดใช้งานต้องมีการตรวจสอบประจำวัน หากพบจุดรั่วไหลของน้ำ พนักงานจะแก้ไขทันที จึงช่วยลดความสูญเสียที่เกิดจากการรั่วไหลได้ ส่วนการควบคุมแรงดันน้ำ เนื่องจากการใช้งานแต่ละจุดมีความแตกต่างกัน จึงต้องปรับแรงดันน้ำที่จุดใช้งานให้มีความเหมาะสมเพื่อช่วยลดการใช้พลังงานและปริมาณการใช้น้ำ และสุดท้าย การใช้น้ำให้เหมาะกับแต่ละกิจกรรม เป็นต้นว่า ใช้น้ำ OR ในการผลิตสินค้า ส่วนการล้างทำความสะอาดพื้นและเครื่องจักรจะใช้น้ำอีกประเภทซึ่งมีต้นทุนที่แตกต่างกัน ก็จะช่วยลดต้นทุนได้”

“เราดำเนินการทั้งแบบ Top-down คือทีมผู้บริหาร มีการกำหนดเป้าหมายของการอนุรักษ์น้ำ และมีการจัดตั้งหน่วย Sustainability Team เพื่อดูแลเรื่องการอนุรักษ์น้ำและพลังงานโดยเฉพาะ มีการตรวจสอบประจำวัน ประจำสัปดาห์ และประจำเดือน ทำรายงานสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลให้แก่ผู้บริหารเพื่อติดตามผลการดำเนินงาน และ แบบ Bottom-up คือ สร้างการมีส่วนร่วมของพนักงาน เช่น เปิดโอกาสให้พนักงานเสนอวิธีการทำความสะอาดอุปกรณ์และเครื่องจักร โดยลดการใช้น้ำ หรือช่วยคิดหาวิธีการอื่นในการทำความสะอาดเครื่องจักรโดยไม่ต้องใช้น้ำ”

“ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา เราสามารถลดการใช้น้ำได้ 20 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นปริมาณน้ำที่ใช้ลดลง 190 ล้านลิตร ขณะเดียวกันสามารถผลิตสินค้าได้เพิ่มขึ้น 80 ล้านลิตร แสดงให้เห็นว่า เราสามารถใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก”

ขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติ สำหรับผู้ประกอบการ

1

ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายและวางกลยุทธ์การลดปริมาณการใช้น้ำในกระบวนการผลิตให้ชัดเจนโดยมีการเก็บสถิติปริมาณการใช้น้ำอย่างต่อเนื่อง

2

จำแนกระดับคุณภาพของน้ำที่จำเป็นต้องสอดคล้องกับคุณสมบัติการใช้งาน และปริมาณของน้ำที่ต้องใช้ในขั้นตอนของแต่ละกระบวนการหรือกิจกรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดการต้นทุน

3

พิจารณาอย่างละเอียดว่ามีขั้นตอนการทำงานใดในกระบวนการผลิต ที่สามารถดำเนินการเพื่อการลดปริมาณการใช้น้ำได้ เพื่อนำมากำหนดแผนงานที่เหมาะสม เช่น ขนาดและคุณสมบัติของอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับปริมาณน้ำที่ต้องใช้ แผนตรวจสอบและซ่อมบำรุงอุปกรณ์ตามระยะ

4

ทำความเข้าใจกับพนักงานที่รับผิดชอบปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้น้ำและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง โดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเรื่องการลดปริมาณการใช้น้ำ

5

มอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ในทางการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น แผนงานตรวจสอบและซ่อมบำรุงอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง

6

แสวงหาเทคโนโลยีหรือเครื่องมือที่จะใช้ช่วยทำให้การดำเนินการตามแผนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด เช่น โปรแกรมการวางแผนปริมาณน้ำใช้ โดยลงทุนตามความเหมาะสมของธุรกิจ

กุญแจสู่ความสำเร็จ: แนวทางสำหรับ SME

- ผู้บริหารเล็งเห็นความสำคัญของการลดต้นทุนธุรกิจ โดยลดการใช้น้ำ** และมีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานชัดเจน
- จัดตั้งหน่วยงานทำหน้าที่ติดตามและตรวจสอบการใช้น้ำ** เพื่อช่วยให้ผู้บริหารเข้าถึงข้อมูลที่เป็นจริง สามารถปรับเปลี่ยนแผนดำเนินการทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณได้อย่างเหมาะสม
- สร้างการมีส่วนร่วมของพนักงาน** ทำให้พนักงานเห็นความสำคัญของการลดการใช้น้ำและมีส่วนช่วยทำให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย

ข้อแนะนำธุรกิจรายเล็ก

เจ้าของหรือผู้บริหารควรตั้งเป้าหมายการลดการใช้น้ำให้ชัดเจน และให้ความรู้กับพนักงาน เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการมองหาจุดรั่วไหลของน้ำ ต้องหมั่นดูแลและซ่อมบำรุงระบบและอุปกรณ์น้ำอย่างถูกต้อง รวมทั้งเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนช่วยคิดหาวิธีการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยังไม่ต้องลงทุนเทคโนโลยีใด ๆ

ผลตอบแทนที่ผู้ประกอบการจะได้รับ

ผู้ประกอบการ SME ที่นำหลักการ Reduce มาเป็นแนวทางปฏิบัติ จะได้รับประโยชน์ดังนี้

- ลดต้นทุนของธุรกิจจากการลดปริมาณน้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิต** และเพิ่มกำไรให้แก่ธุรกิจจากการผลิตสินค้าได้มากขึ้น
- การคืนน้ำสู่ชุมชนและธรรมชาติในปริมาณเทียบเท่ากับที่ใช้ในการผลิตหรือ Replenish ทำให้ **ธุรกิจมีภาพลักษณ์ที่ดี** ในฐานะสถานประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม
- เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ประกอบการอื่น ๆ** เพื่อจัดการน้ำด้วยหลัก Reduce ตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งไม่ต้องลงทุนเพิ่ม แต่ช่วยพัฒนาธุรกิจสู่ความยั่งยืนทางทรัพยากรการผลิตในระยะยาว

คุณสมศักดิ์ เมธีกุล
ผู้อำนวยการโรงงานไทยน้ำทิพย์ ปทุมธานี
บริษัท ไทยน้ำทิพย์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด

“การวางแผนการใช้น้ำเป็นเรื่องสำคัญ ผู้ประกอบการต้องดูว่าเราผลิตสินค้าอะไร เรามีแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตจากไหน
การวางแผนการใช้น้ำให้ถูกประเภทและเหมาะสมจะทำให้สามารถลดต้นทุนได้”

เศรษฐกิจหมุนเวียน หรือ Circular Economy “CE”

ส่งเสริมการรักษาคุณค่าของผลิตภัณฑ์ วัตถุดิบ และทรัพยากรให้ยาวนานมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยการส่งกลับคืนสู่วงจรผลิตภัณฑ์ภายหลังจากสิ้นสุดการใช้งาน และการลดการสร้างขยะ
คณะกรรมการยุโรป (The European Commission)

เจ้าของและผู้อำนวยการบริหาร โดย

หอการค้าไทย
THE THAI CHAMBER OF COMMERCE
สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
BOARD OF TRADE OF THAILAND

ผู้อำนวยการผลิตและเผยแพร่ โดย

สถาบันวิทยาการเศรษฐกิจหมุนเวียน
เพื่อผู้ประกอบการและผู้บริโภค
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

สนับสนุนการดำเนินงาน โดย

สนับสนุนบทเรียนเศรษฐกิจหมุนเวียน โดย

